

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК I Ч. 5 Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 8-го січня 1942.

No. 5. Jersey City, N. J., Thursday, January 8, 1942.

VOL. I.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1015 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Американські Летунни Бомбардували Японський Панцирник, а Знищили Один Нищильник - Советські Війська Окружили 4 Німецькі Армії й Посуваються Вперед на Кримі - В Краях Під Німцями Саботажі

РЕЄСТРАЦІЯ МУЖЧИН У ВІСІ ВІД 20 ДО 44 РОКУ ЖИТТЯ НАЗНАЧЕНА НА 16 ЛЮТНЯ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт проголосив, що в понеділок 16 лютого 1942 р. відбудеться реєстрація всіх мужчин у віці від 20 до 44 року життя на території Злучених Держав, Гавая, Аляски й Порто Ріка. Загальний закон про обов'язкову військову службу передбачає реєстрацію всіх мужчин, горожан та чужинців, у віці від 18 до 64 року життя. Однак в останній заяві президента Рузвельта говориться про реєстрацію тільки тих мужчин, що будуть покликані до активної військової служби, цебто у віці між 20 до 44. Решта, цебто мужчини між 18 і 20 та між 45 і 64 роком життя, правдоподібно будуть реєструватися пізніше. Голова квартиропоборної служби подає, що біля 9,000,000 мужчин зареєструється 16 лютого 1942 р. між годину 7 ранку та 9 вечером. Мужчини у віці між 21 та 35 р. життя, що зареєструвалися передіс, не будуть вдруге реєструватися.

СПРАВИ ГАРИ БРІДЖЕСА ЗНОВУ НА ОВІДІ

ВАШИНГТОН. — Апеляційна еміграційна рада одноголосно відкинула домагання еміграційного інспектора, щоб депортувати Гарі Бріджеса, відомого юнійного діяча, на основі його зв'язків з комуністичною партією. У своїм рішенні згадана рада стверджує, що після кількох місяців доджень виявилось, що закиди проти Бріджеса та його комуністичної діяльності не є вистарчалні, тому нема правової основи для його депортації до Австралії. Однак остаточне рішення залежить від генерального прокуратора Ф. Бідела, який може або прийняти постанову згаданої ради або рішити його таки депортувати.

ГОЛ ПРО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ АМЕРИКАНЦІВ В МАНІЛІ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол заявив на своїй пресовій конференції, що він знає про страчне трактування американців японськими властями. Але уряд змушений, правдоподібно за посередництва швейцарського уряду, дізнатись ближче про те положення тих американців, які осталися на теренах, окупованих японцями, щоб можна було повзати певне гостре рішення. Минулого тижня з головної квартири ген. Догласа МекАртура були донесення про переслідування японцями в Манілі не тільки американців, але всіх людей білої раси. Американські війська трактували японських цивільних цілком нормально та згідно з вимогами міжнародного права.

ПІДНЕСЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОСОЛЬСТВ ДО СТУПНЯ АМБАСАД

ВАШИНГТОН. — Департамент стейту подає, що американські посольства в Парагваю, Еквадорі й Болівії піднесено до ступня амбасад. Внаслідок того рішення всі дотеперішні американські представники в тих державах одержують рангу амбасадорів. Таке рішення американського уряду пояснюється зростом добросусідських відносин та приязні між Злученими державами та згаданими державами Полудневої Америки. Президент Рузвельт та секретар стейту Кордел Гол вислали подяку урядові Венесуели за зів'язання дипломатичних зносин з Німеччиною, Італією та Японією.

АМЕРИКАНСКА ДОПОМОГА ДЛЯ ЧЕХІВ

ВАШИНГТОН. — З припорушення президента Рузвельта американський уряд постановив дати допомогу чеському уряду в Лондоні на основі „ліз-ленд" закону. У своїм рішенні президент твердив, що така допомога є конечна для оборони Злучених Держав Америки. Щодо характеру цієї допомоги, то покищо вона невідома. Стверджено, що це є військова тайна. Як відомо, чехи мають свої легіони, що борються по стороні Англії, а проти Німеччини.

„ВІЛЬНІ НІМЦІ" ПІДДЕРЖУЮТЬ АЛІАНТСЬКУ ДЕКЛАРАЦІЮ

МОНТРЕАЛ (Канада). — Д-р Отто Штрассер, голова „вільного німецького" руху заявив, що його організація приступає до відомої проти-гітлерівської декларації, яку оголосили представники 26-ох держав 1 січня 1942 р. у Вашингтоні. Штрассер, знайомий з своєю неприязністю до Гітлера, сказав, що „вільні німці" скористали з того запрошення, яке дав подібним рухам американський уряд.

АМЕРИКАНСЬКІ БОМБОВИКИ ЗАТОПИЛИ ВОРОЖИЙ НИЩИЛЬНИК, УШКОДИЛИ ПАНЦИРНИК

ВАШИНГТОН. — Тяжкі американські бомбовики напали на японські кораблі та скинули на них бомби, внаслідок чого знищено цілком один контрторпедовець, а ушкоджено трьома бомбами японський панцирник. Згадані японські кораблі оперували біля пристані Давао, положеній на Мінданао, на полудневому кінці Філіппінських Островів. В цьому нападі американці не стратили ніодного літака. В комунікаті про ці битви не подано, скільки американських літаків брало участь у рейді, однак здогадуються, що це нові американські літаки, які прибули на поміч ген. МекАртура.

Департамент маринарки повідомляє, що американський корабель „Герон", що доставляв літакам паливо, знищив японський літак. Хоч згаданий корабель був ушкоджений, проте зумів доплисти до своєї пристані.

ГЕН. МЕКАРТУР ВІДБИВАЄ ЯПОНСЬКИХ НАТЗДНИКІВ

ВАШИНГТОН. — Згідно з воєнними комунікатами, війська ген. Догласа МекАртура сконцентровані тепер в провінції Батаан, на захід від Манілі та на північ від твердині Корегідор. Останній комунікат згадує, що вони відбили японські напади з тяжкими втратами для наїзників.

Японські літаки дали бомбардування в районі Корегідора, однак не стратили ніодного літака, а в людях ані в знищенню майна. При обороні американські проти-летунські батареї зістрілили 4 японські літаки.

РИМ ЗАПОВІДАЄ БОМБАРДУВАННЯ ЯПОЇ З АЛЕВТСЬКИХ ОСТРОВІВ

ВІШІ. — Французька офіційна агенція повідомляє з Риму, що Злучені Держави приготували летунські бази на Алевтських Островах, щоб звідтам почати бомбардування Японії. Ці напади виконувалиб американці при допомозі „літаючих фортець", що можуть літати 10,000 миль без осідання та перевозити тяжкі бомби. Італійські звідомення, згідно з французькою агенцією, рівнож подають, що американські військові сили на Філіппінах майже ненарушені, та що японці дуже мало полонили їх на Лузоні.

ПОМЕР АРТИС ОТИС СКИНЕР

НЬЮ ЙОРК. — В неділю, 4 січня ц. р. помер у 83 році життя Отис Скінер, один з найбільш відомих та заслужених американських артистів. Скінер, що провів майже ціле своє життя на сцені, знаний найбільше як „шекспірівський артист", цебто як незаступимий інтерпретатор Шекспірових характерів. Та на тому не кінчилась його артистична кар'єра, бо він виступав в 325 різних ролях. За довгий час своєї мистецької кар'єри Скінер відідав майже всі європейські столиці, де стигав триумфів та славу. Він теж написав цікаву автобіографію, та кілька книжок про театр. Його дочка Корнелія Отис Скінер є теж славною театральною артисткою.

РІБЕНТРОП В МАДЯРЩИНІ

БЕРН. — До Будапешту прибув фон Рібентроп, нацистський міністер закордонних справ. Прибув ніби на „запрошення", щоб обговорити з мадярським урядом ролю, яку ніби відіграє Мадярищина в „новій Європі". Кажуть, що ця поїздка має властиво на цілі те, щоб Мадярищина дала більше війська, бо те, що його вислала на советський фронт, вже нездале. Рібентроп має різні спроби натиску на Мадярищину, бо ще не є вирішені остаточно такі справи, то кого має належати Банат чи Трансильванія. А як одне так і друге хотілаб дістати теж і Румунія. І теж за свої „услуги". Покищо Рібентроп веде таку політику, що дає надію на ті землі як Мадярищині так і Румунії. І як від одної так і від другої вимагає допомоги, щоб виграти війну.

МАЮТЬ ДОСИТЬ ВІЙНИ. — З піднесеними вгору руками, декотрі з них з білими хустинками як прапорами в руках, ці вояки держав осі, піймані в пастку коло Тобрука, здаються аліантським військам. Між вояками на світліні переважають італійці. Як можна бачити з їх постав, вони досить радо йдуть в англійську неволю, воліючи концентраційні табори ніж війну.

СОВЕТСЬКА СТРАТЕГІЯ ГОРОЮ НАД НАЦІСТІВСЬКОЮ, ПИШУТЬ „ІЗВЕСТІЯ"

КУРИБИШЕВ (СССР). — Американський кореспондент, Ралф Паркер, звертає особливу увагу на артикул, поміщений в московських урядових „Ізвестіях", що обговорює воєнну ситуацію. Артикул цей знаменний ще тим, що походить з пера найкращого советського військового знавця, ген. Голубіова. Отже цей советський генерал твердить, що советська армія вже пізнала методи воювання свого ворога-зрадника. Далі він каже, що Совети стоять тепер теж і з технічного боку краще від нацистів, бо німці потратили найкращі машини. Вони, каже генерал далі, втратили теж і найкращих вояків. Отже матеріал, яким тепер орудують, як технічний, так і людський, є менше вартний в порівнянні з советським. Совети, пишуть „Ізвестія", стоять сьогодні краще не тільки під стратегічним оглядом, але під кожним іншим, включно з моральним.

В АФРИЦІ ТЕЖ НЕ ІДЕ НІМЦІ.

БЕРН (Швейцарія). — На африканському фронті німецька армія зазнала таких невдач, що в дипломатичних колах швейцарської столиці вже говорять, що „захорі" ген. Ервін Ромель, начальний командант німецьких військ в Африці, якого досі вважали надзвичайно спосібним стратегом, спеціалістом у тенковій боротьбі. Кажуть, що з ним готово статись те саме, що з начальним командантом, полемим маршалом фон Бравхімом, про якого „хоробу" теж писали, як його Гітлер усунув з командного становища.

ВБИЛИ СПІВПРАЦІВНИКА З НІМЦЯМИ.

ВІШІ (Франція). — Яких 30 миль від Парижа, на невеличкій залізничній станції Фламбоен, знайдено трупа Іви Парінго, міністерського шефа в міністерстві внутрішніх справ, відомого з того, що був за тісну співпрацю з німцями. Парінго займався головню справою здавлювання проти-німецьких виступів. Разом з тим оголошено, що в Парижі підрізано бритвою горло одинокій особі, яку знайдено в офісі Марсела Дета, співпрацюючого з нацистською владою. Це діло вважають актом французьких терористів, що є за дальшу боротьбу французів з німцями.

ЯПОНСЬКІ ВТРАТИ В КИТАЮ.

ЧУНГКІНГ (Китай). — Юнайтед Прес подає, що з 150,000 японських вояків, що оперували в провінції Чангіша, не вратується половина. Мабуть буде знищена ціла та армія, як операції революційної китайської армії будуть розвиваються боротьбу французів з німцями.

НЕЗГОДА ЧЕРЕЗ ЧУЖЕ МАЙНО

ЧУНГКІНГ. — З Шангаю доносять, що японські окупаційні війська сконфіскували багато всякого добра, але тепер є саме задля цього тертя між армією і маринаркою. Кожна з них хоче забрати контроль над тими загарбаними маєтками. Американські й британські банки функціонують далі, але над усім надзирають японські наставники.

В СЕРБІ ДАЛІ ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА

АНКАРА (Туреччина). — Відомості, які доходять з Сербії, вказують на те, що німецька окупаційна армія і влада ніяк не можуть дати собі ради з сербськими повстанцями, зг. з армією ген. Драї Михайловича. Доносять, що німці цілковито знищили Баню Бачку, бомбардуючи її три дні в тому переконанню, що там знаходиться головна квартира ген. Михайловича. Та вона завчасу змінила місце осідку. Далі кажуть, що німці змушені перестати дальшу боротьбу з сербськими військами і повстанцями, принаймні на протяз зими, бо вона їх коштує дуже багато жертв.

В РУМУНІІ САБОТАЖІ

АНКАРА. — Невтральні джерела доносять з Румунії, що там панує серед населення велике невдоволення з співпраці румунського уряду з Німеччиною. Особливо наявне це невдоволення серед робітництва. Проявляється воно головню в численних саботажах.

НІМЕЦЬКИЙ ВОЯК ВЖЕ НЕ ТАКИЙ, ЯК БУВАЛО

БЕРН. — До повищого закінчення приходить кореспондент італійської газети „Корієре делла Сера", що пише з советсько-німецького фронту. Тепер, пише він далі, німецький вояк не усміхається. Його мундур обдертий. Чоботи знищені. Сам він не обголений. І збайдужілий. Так знищила його, каже цей кореспондент, довга боротьба на советському фронті.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Платований текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
завданням числа, в котрим оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Address: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Наслідки Трійливих Навчань

В місячнику „Комон Гравнд“, за минулий місяць, що його видає Загальна Рада ФЛС-у, є стаття про настрої серед американських воєнків, зокрема тих, що родились в чужих краях, або тих, що їхні родичі там родились. Згадуючи про ризиків воєнків, автор не забув згадати „не злим тихим словом“ і тих воєнків, що походять з українського роду. Такому одному воєнкові він вкладає в уста слова, які означають, що ті наші воєнки не дуже хочуть йдуть до армії, не бажають Британії перемоги, як теж думають, що в ту війну Америка не повинна вступати.

Чому саме ті слова автор вложив в уста воєнка українського походження — не знаємо. Воєнки з подібними думками можуть знаходитись у кожній національності. З другого боку, ми знаємо добре, що серед воєнків українського походження є величезна більшість таких, що ввесьці, тілом і душею, служать Америці і за неї віддають життя. Уважаємо, що автор, приписуючи загально воєнкам українського роду такі шкідливі для Америки думки, скривдив пам'ять тих воєнків українського походження, що вже згинув на фронті в боротьбі з ворогами Америки.

Та не ходять нам тут про те, щоб шукати якоїсь справедливості. Бо ми припускаємо, що маленький відсоток воєнків, які не бажають для Англії перемоги, які не радять служити у війську, які уважають що війну безпідставною для Америки, знайдуться також і серед тих, що є українського походження. Той відсоток є серед усіх народностей і він певно мусить бути і серед нас.

Причиною тут є не специфічне українське походження, тільки різні думки і погляди політичного характеру, якими впродовж останніх літ задрокуювали американські газети свої сторінки та якими заповнювали американські радіо етеричні хвилі. Ці думки і погляди можна поділити на дві головні частини: ідеологічні, в які входили різні „ізм“, та загранично-політичні, в які входили доцільність чи недоцільність для Америки вступати в теперішню війну.

Подібно як серед корінно-американської преси, чи інших народностей в Америці, також і серед американських українців діяли різні політичні течії з різними ідеологіями і „ізмами“. Одні з них ширили ярий комунізм, „рожевий“ ко-

мунізм у різних його соціалістичних відмінах. В парі з ними ширився серед американської суспільності матеріалізм, інтернаціоналізм, пацифізм. Висмівано не лиш агресивну війну, але війну взагалі. Спостворювало не лиш професію, але й ідеалізм вираючого за свій край воєнка. Фабрики зброї вивано „торговцями смерті“. Хіба можна тепер припускати, що ті, і їм подібні, навчання не могли спантеличити деякого з молодих людей?

До цієї групи треба ще зачислити також тих, що, захоплюючись котрим небудь європейським „ізмом“ — комунізмом, націзмом, чи фашизмом — перенесли водночас своєю людським до того краю, в якому панував улюблений ними „ізм“.

До другої групи належать ті американці, корінні і чужороджені, що мали відмінний погляд на заграничну політику Америки від тої, що мав уряд, і вслід за тим переймалися воєничими чи пацифістичними думками. Знаємо, що тому кілька тижнів за сторінок різних американських газет, а також з радіа, різні американські суспільні діячі: конгресмени, сенатори, промисловці, вчені виховники, фінансисти — виголошували промови, в яких говорено, що Америці не потрібно вступати в війну, що війна, яка провадиться по чужих краях, не зачіпає Америки. Скільки промов виголосили в тім напрямку сенатор Гвілер, скільки Най, Венденберг, Тефт, чи бувший президент Гувер, або президентський кандидат Лендон! Скільки наговорився в тій справі Чарлз Ліндберг!

Правда, всі ті суспільні діячі, конгресмени, сенатори, промисловці, з вишуканою вмілою зрозуміли лжию і відразу змінилися. Ліндберг навіть зголосився до армії. Але пересічний громадянин, зокрема в молоді віці, не вміє так скоро орієнтуватись, не вміє до стосовуватися до подій, та не вміє ті події устатити в належній пропорції її оцінки. Він не вміє розривати більш речей від менших і навіть дуже часто своїх провідників, що під напором вищих подій нагло змінюють свою думку, називає „зрадниками“.

Таких спантеличених людей можна знайти серед усіх сфер американської суспільності. Більш інтелігентні з них відразу, з виповідженням війни, зорієнтувались в чім річ і приєднались всеціло до політичного уряду, що старається довести

Филиппинські Острови

Филиппини — головний територіальний боротиби, — це громада 7,083 більших і менших островів, що обнімають понад 114,400 квадратних миль поверхні та лежать у т. зв. Східній Індії, на Тихому океані. Найбільші острови це Лузон (40,814 кв. миль) та Мінданао (36,906 кв. миль). Решта, а саме дві третіх островів є такі малі, що не мають навіть власних назв.

Населення та його походження.

Згідно з переписом населення в 1934 р. живе там 13,055,220 осіб, з чого 90% жило на цих двоох найбільших островах. Це первісні мешканці островів та малайці. Ці останні прийшли на острови підчас різних наїздів, які устали там з приходом еспанців. Теперішнє населення називають „филіппино“, є це мішанина первісних мешканців, малайців та еспанців.

Тубільне населення Филиппин ділилося на численні племена, які говорили різними діалектами та правили собою звичаєм правом. За часів еспанського панування Филиппини не зробили майже жадного поступу в справі піднесення культури та економічного рівня мешканців островів. Та за сорок літ американського протекторату ці острови поступили значно вперед. Заходами уряду повстав на островах ряд шкіл, а в 1924 р. було вже 25,000 учителів — филиппинців, які вчили в 8,000 школах. За підтримкою американців відновили університет Санта Томас, а американські інженери навчили филиппинців модерної управи рілі.

Филиппини, це гориста територія, з хребтами переважно з півночі на південь. Поміж гірських хребтами і їх відногами знаходяться численні

Америку до переможного кінця в її війні з ворогами. Менше інтелігентні, зокрема ті, яких душа просила матеріалізм, пацифізм та інтернаціоналізм — проявляють далі спантеличення. Але, коли вони не є здекальованими чужинцями агентами і коли не свідомо шкодять власній батьківщині, ми віримо, що й вони з часом зрозуміють, що за рідну батьківщину, яка нас кормить, схиляє від нападників, дає змогу розвиватись матеріально і морально та творить привітливую почву для життя і розвою наших будучих поколінь — треба жертвувати все, до життя включно.

долини, замкнені з усіх сторін горами. Скелі є переважно вулканічного походження. Є також кілька чинних вулканів. На більших островах є кілька рік, але вони зашвидкі, тому несплавні. Підсоння рівниково, дощі в літі приносять вітер монсун із південного заходу, в зимі із північного сходу. У східній частині бувають деколи тайфуни. Половина поверхні покривають ліси, а другу, сухішу, трави. Землі управної є тільки 23%, хоч можна управляти 54%. На островах повно птахів та плазунів; великих ссавців нема.

Багатства та продуктивність Филиппин.

Головний продукт филиппинського хліборобства, це рис, який плекають при допомозі штучного наводнювання й підношення ґрунту. Рис рівнож є головним харчем населення. Плекають також кукурудзу, цукор, солодки бараболі, тютюн, рівникові овочі, манильські коноплі, кокосові горіхи, тощо. На Филиппинах є багатові гори з відомими рідкими металевими рудами. Злучені Держави Америки для свого промислу. Ростуть на Филиппинах також дорогі дерева як бамбу, ратан, тверде дерево й дерево красильне. Крім того процвітає там рибиоловство й хов худоби як: свині, кози і рогата худоба.

З підземних скарбів на Филиппинах є найбільше золота, а відтак срібла, платини й делішого заліза. Гірництво ще не розвинене.

3 історії Филиппинських островів.

Острови Мінданао й Сабу відкрив дослідник Магелан ще в 1521 р. Сам він погіб у міжплемінній війні. В 1567 р. оселився на Себу еспанці, а в 1571 р. основано місто Манілю. Невдовзі після цього цілі три століття, крім британців, що мали Манілю в роках 1762—1764, еспанці закріпили своє правління над більшістю населення островів.

Еспансько-американська війна з 1898 року закінчилась розгромом Еспанії на суші і на морі. Головним театром війни були Филиппинські Острови, як частина тодішньої еспанської заморської імперії. Частину еспанської флотії знищили американці під команду адмірала Дюї в Манільському Заліві, а американський десант захопив також і Манілю. По заключенню мирного договору в Парижі (того самого року) Еспанія відступила Порто-Ріко, й остров Гвам (занятий тепер японцями) очистила Кубу та за винагороджен

ням 20,000,000 фунтів штерлінгів (\$90,000,000) віддала Америці Филиппинські Острови. Відносини між Филиппинцями та американцями не уклалися відразу дуже гармонійно. Були ще часті сутички американських військ з филиппинськими націоналістами під проводом Агвінальдо. До 1902 р. Филиппини були під управою військової команди. Від того року Американський Конгрес впровадив цивільну владу. Президент назначив губернатора й комісію, а законодавча влада перейшла в руки національного зібрання, цебто парламенту.

В 1916 р. іменовану комісію заступив сенат. Розвій в напрямі повної незалежності поступав вперед, хоч противники повної незалежності Филиппинів були тої думки, що місцеве населення ще надто відстає та не приготоване до самостійного кермування собою.

В 1933 р. Конгрес ухвалив законопроект про це, що в справі незалежності Филиппинів відбудеться загальне голосування.

В 1935 р. вибрано президентом Филиппинів Дона Мануела Квесона, а в 1946 р. ці острови мали одержати повну державницьку незалежність.

Міста та пристані Филиппинів.

Столицею Филиппинських островів є місто Маніля, засноване еспанцями ще в 1571 р. Лежить воно на західному побережжі острова Лузон над Манільським Заливом. Під Манілею є великий летунський майдан в Кавіте. В 1932 р. Маніля мала 341,034 мешканців. Інші більші міста Филиппинів: Бантангас, морська пристань на Лузоні, у віддалі 72 милі на південь від Манілі, має 41,182 мешканців. Кавіте, головна американська морська база з населенням 45,000 мешканців; Сабу, один з головних торговельних осередків для вивозу коноплі, тютюну, тощо, з населенням 79,000. Лежить на острові тої самої назви. Ілоїло, на острові Панай, друге місто по Манілі щодо торговельного значіння, з населенням около 43,919.

Замбанга, одна з найважливіших пристаней на Островах, вивозить коноплі, гутаперку й ін. Має 24,548 мешканців.

В останніх часах, а головню перед нападом японців на Филиппини, була між американським військом та адміністрацією Филиппинів і населенням як найліпша згода.

НА НОВОМУ ПОСТІ.

Віцеадмірал Вільям Р. Ферлонг, іменований першим командантом флотного ярду в Перл-Гарбор. Від хвилі цієї номінації той флотний ярд стає базою тої ваги, що бази в Нью-Йорку й Норфолку.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

НА СЕЛІ

Повість
(27) М. ШКОЛИЧЕНКА

— Олексі і ти однаково слабуєте?
— Однаково.
— Олексі платити мені за ліки, чи ні?
— Ні.
— А ти платиш?
— Ні.
— Так через щож я одного хочу вилічити швидше, а другого не швидко?
— Пациєнт мовчав.
— Чогож ти мовчиш?
— Та воно звісно... А тільки хотілось би видужати швидше.
— Глина так само вилічить тебе, тільки подвійно довше... Покинь свою роботу, сиди у хаті нічого не роблячи, так і тобі мазею мазатиму.
— Еге, цього не можна!
— То-то, що не можна! Так нічогож тобі і плескати того, чого не розумієш, або не хо-

чеш розуміти. Усібі ви повиндужували швидше, якби могли нічого не робити!... Та коли вже так хочеться тобі лічитись мазею, то завтра я прикладатиму вже не глину, а мазь.
— Ні, ні, Уляно Іванівно, я вже не хочу! Я робитиму, як ви прикажете.
— Ну, так і їди собі з Богом, а завтра знову приходиш. Бере, і тільки, щоб не зсовувалась повязка, та не забувай, що не можна свинини їсти і горілки пити.
— Пациєнт мовчки спускав свої засукачки колосні і перевязував їх у низу мотузочками, а Уляна Іванівна тимчасом гукнула в двері:
— Мариню!
У пекарню увійшла молодичка з нею старіша жінка,

певно мати або свекруха. Уляна Іванівна нахилилась до дитини, що молодичка держала на руках, і зняла з неї шапочку. Голова у дитини була покрита струпом. Уляна Іванівна поторкала пальцями струпу з різних боків, намазала дитячу голову якоюсь мазею, поторкала маленьку дівчинку по щоці, усміхнувшись до неї і вимовила:
— От-от здоровенькі будемо з тобою!

Беззубе дитя широко усміхнулось, хитнуло не кріпкою ще головою і потягло до рота свого кулачка.

— Вершком не забувайте замазати голівку? — звернулася панночка до обох жінок.

— Ні, ні! Як ви казали, так і робимо.

— Завтра дитини не приносите, а коли повернетесь з поля, викупайте її гарненько тай голівку змочуйте, закутавши чистенькою шматочкою, нехай відпарюється струп, а коли голівка присохне — намажте вершком і надіньте чисту шапочку. Так само зробіть і завтра в ранці і в вечорі, а після завтраго, коли

до менш їтимете, дитину викупайте, а голівку не мочіть. Глядіть же, не забудьте усе зробити так, як я приказую, а особливо пам'ятайте переміняти шапочку, бо тепер дихота, спека і для дитини дуже погано буде, коли не перемінятимете шапочку по два рази на день, — чуєте?

— Та між отсе навмисне й ходимо в двох, щоб не забути нічого, — пояснила стара, — що забуде Марина, я пригадаю, а що забуду я — вона не забуде. Спасибі вам, Уляно Іванівно! Дай вам Боже вік довгий! — дякувала стара, а за неї й молодичка проказувала.

Після цих увійшла молодичка Марта. У неї теж на руках була дитина і молодичка і дитя обоє були жовті, худі, аж страшно було дивитись на них.

— Ну, що, пещ молоко? — запитала Уляна Іванівна.

— Ні, не пю.

— Чомуж не пещ?

— Вачошка не дозволила. Петровка, кажуть, гріх.

— А казалаж ти батюшці, що це я звеліла тобі молоко пити.

— Казала.

Уляна Іванівна нахмурилась. — А казала ти батюшці, що дитину годуєш?

— Ні, про це не казала.

Уляна Іванівна хутко написала записку, виїшла з хати і зараз же пішла дитину-пациєнтку до поля, а в пекарню ввела літ дванадцяти хлопця.

— Що в тебе? — запитала панночка.

— Нічого, — відповів хлопець.

— Він, слава Богу, здоровенький у мене, та тільки заложив йому праве вухо, — пояснила хлопцева мати, що теж увійшла в хату.

Уляна Іванівна підвела хлопця до вікна і розглянула вухо. Згодом поклала до себе Мисака і промовила:

— Як ви думаєте, що там? Мисак уважно розглянув і відповів:

— Грязі повно.

— Грязі, отже мені здається, що ні.

Уляна Іванівна пішла до своєї кімнати, принесла з собою тоненькі шпильки, знову підвела хлопця до вікна і досить хутко та удатно виняла з вуха прусака, показала його Ми-

саків, а потім жінці і на решті самому хлопцеві.

— Бачиш, що заложило тобі вухо?

— Бачу! — сміючись відповів хлопець.

Панночка принесла резову пирскавку, промила хлопцеві вухо і строго наказала матері, щоб та випарувала прусаків окропом та добре замазувала ті щілини, де вони живуть та плодяться.

— І, панночко, чого вже я з ними не робила, та нічого не вдію. Уже мені один гончар пораяв був зловити їх штук п'ять, покласти в лушпинну з горіха, зайти до жиди, посидіти трохи, запитати, чи любі тобі гості, і коли скаже — любі — випустити нишком з лушпинни принесених гостей, тай до дому. Побожився гончар, що всі тоді перейдуть до жиди. І се робила, аж два рази робила, та нічого не помогло.

— Крону треба купити, — вмишався Мисак — перемішати його з товченим сахаром тай посипати там, де водяться прусаки і тоді всі загинуть — се найліпше средство.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

НАДІ НА ФРАНЦІЮ.

У своїй промові перед канадським парламентом британський прем'єр Чорчил згадав і про Францію. Він називав французів воєнним народом, а Францію колись революційною свободою, страшною для переможців. Він казав:

„Ми ніколи не втратимо довіри, що Франція відіграє роль свободних людей та що вона перебере наново своє місце в величчю товариств визволення і переможних держав“.

Правда, політика уряду в Відрі тепер мало дає надії на сповнення слів Чорчила, але історичні традиції французького народу й державної незалежності відірвані від політичної деморалізації, що йде від Дар'яна й компанії.

НЕ МАЄ РОТА?

Чарлс Ліндберг зголосився до американської військової летючої служби.

Генерал Арнолд, начальник тої служби, сказав про це зголювання: „Поступок Ліндберга вказує на рішучу зміну його ізоляційного ставлення“.

Може воно справді так, однак чому цього не каже сам Ліндберг? Чому він не має тепер похвальної відваги вдаритися в груди так само публічно, як він мав сумну відвагу піддержувати корисну Німеччині й Японії пропаганду?

СЛІДАМИ ЗВІРА.

Спеціальний комітет мексиканського конгресу, що розслідував шпигунство й пропаганду держав осей в Мексику, покінчив свої праці й зложив листу німецьких агентів. Листа обіймає 69 німців і одного еспанця.

Ці люди мали на цілі розбурхувати серед мексиканців опозицію до кооперації з урядом Злучених Держав та роз'єднувати самих мексиканців.

Очевидно, що виступи проти кооперації мексиканців з американцями не перешкодили цим агентам з Мексику кооперувати з агентами в Злучених Державах. І як звичайно, американська філія німецької пропаганди ширила роз'єднання серед американців, уперечення до мексиканців та виступала проти кооперації з Мексиком.

І ПОЛЬЩА МАЄ СВОГО КВІСЛІНГА?

З Берліну доносять про перехід через німецькі воєнні лінії з Росії колишнього польського прем'єра Леона Козловського.

Тому, що таку вістку подають німецькі радіо, що, як звісно, є державною установою, та що на ньому не подається нічого, що не є в інтересі нацистів, вістка зробила в світі враження, що Німеччина нарешті найшла й серед польських політиків якогось прихильника, що зміг би відіграти роль Квіслінга.

З Куйбишева на цю вістку зроблено лише стільки, що зменшується значення Козловського як польського політика. Це очевидно не заперечує ролі Козловського. Тільки покаже, що нацисти примушувати за засадою: На безриб'ю й жаба шупак, на безпашню й вудуд соловій.

НІМЕЦЬКИЙ ДАРУНОК.

„Нью Йорк Таймс“ подає вістку, котру він, мовляв, дістав з достовірного жерела, що німецька санітарна комісія приказала вживати всіх цивільних людей у східній Польщі, котрі занедужали тифом.

Якщо це правда, то українці вже знають, що їм далі ждати. Як німці здешукують українців як хорих на тиф, вони обсадять потім місця вибитих німецькими кольтів. А потім уже буде Гітлер мого проголосити самостійну Україну...

ЯКІ ЦЕ ЗВИЧАЙ?

У шведських газетах появилися донесення, що багато німецьких воєнків згинуло в бійках з фінськими воєнками, коли німецькі воєнки пробували за хліб купувати собі фінські жінки й дівчата.

Що це старий фінський звичай боронити ножем своєї дівчини чи жінки, загальнозвісно. Не звісно однак, чи німецькі воєнки, торгуючи хлібом за жіноче м'ясо, йшли за старинним німецьким звичаєм, чи може це новий німецький звичай, нащиплений їм нацистичною „фільософією“?

А ЯК ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ?

У своїй розмові з англійськими газетарями по повороті з Росії сказав Антоні Іден, британський міністер закордонних справ, що німецькі бранці, котрих він бачив у Росії, були одиті в білі одяги, зроблені з сурогатів, та що вони не мали рукавиць. Зате російські воєнки були одиті в кожухи.

Коли читаємо опис, як одіта російська армія, приймаємо по старому, що цивільне населення одіте гірше. Як одіте німецьке населення, коли армія зодягнена слабо?

ГЕБЕЛЬС І ПРАВДА.

Говорив Іден, що він їхав до Москви залізничною лінією, про котру Геббельс подає брехню на німецькому радіо, що вона занята німецькими військами.

Якже це стається, що німецькі війська заняли лінію, а російський союзник їхав нею до Москви? Невже і цим разом заривив „російський“ календар? Себто німці заняли лінію за григоріанським календарем, але росіяни дізнаються про заняття аж по юліанському?

ЗА ЖИДІВСЬКИЙ ЛЕГІОН.

У великих американських щоденниках появилося величезне оголошення „комітету за жидівську армію“. Як уже видно з самої назви комітету, він хоче добитися від союзників дозволу на організування жидівської армії.

Між людьми, які заявили за такий плян, є теж і американський секретар війни Стімсон.

Це могло би видатися протиріччям, що американський секретар війни заявляє за організування жидівської армії, підчас коли департамент стейту заявляє проти всяких так званих „вільних рухів“ серед американських громадян.

Та суперечність тільки поверховна: комітет за жидівську армію саме хоче, щоб до тої армії приступали лише жиди, що належать до Палестини або до ніякої держави.

ВІДСТАЛИ В НАУШ.

Кажуть виховники, що освіта пересічного американця в географії відстала. Можливо. Чи зрештою знання не може бути поправлене?

Однак, коли зрівняти знання географії американців у цю війну до знанням тої науки в минулому, то видно рішучий поступ. Аджеж у першу світову війну начальник урядового бюро інформації признався, що до російської революції він думав, що Україна це назва музичного інструменту.

ЗАЯВА ПРО ЗАНЯТТЯ ЧУЖИНЦІВ В ПРИВАТНІЙ ІНДУСТРІЇ

Два тижні тому Департамент Справедливості видав відозву до стейтських та місцевих агентів, що слідкують за виконанням законів, та до загалу, аби вони допомагали охороняти вдома ті свободи, за охорону яких наша країна бореться, охороняючи цивільні права наших лояльних негромадян. На цей заклик була прихильна відповідь, що би було менше гістерії та антагонізму по відношенню до негромадян, як класу, та що би була охота залишити справи будьяких неLOYALних або зрадничьких елементів, однаково громадян чи чужинців, відповідним федеральним урядам.

Однак ще залишається одне поважне питання, яке відноситься до дискримінації чужинців в приватних заняттях.

Не може бути більше короткочасної, шкідливої або не-американської політики в цей час, як та, що відіграв негромадян від законного приватного заняття. Поперше, це є найбільш успішний спосіб створення роз'єднання й підірвання віри у людей, які приїхали до Америки як до раю свободи та справедливості. Це є теж цілковите заперечення наших американських звичаїв, наших свобод та принципів, на яких побудована наша демократія.

Мені прикро казати, каже генеральний прокуратор Френсіс Бидл, що до відома Департаменту Справедливості дійшло багато випадків звільнення робітників працевдавцями з причини якихось неясних „підозрін“, що би воно могли бути неLOYALними чужинцями, або навіть тому, що вони мають „по чужому звучачі“ призвища. Я хотів би пригадати тим працевдавцям, що з наших біля 5,000,000 негромадян менше як 3,000, шість на десять тисяч, вважалися за небезпечних для миру та безпеки Злучених Держав. Іх взято під догляд федеральних урядів.

Якщо ж ми не зможемо захистити працевдавців, що багато з них „чужинців“, яких вони тепер позивляють, мають синів, які служать в нашій армії та флоті. Поміж ними, що загинули, відбиваючи зрадничий напад на Манілю та Перл Гарбор були воєнки з іменами: Вагнер, Пітерсен, Мондо, Россіні, Мюллер і Расмуссен.

Звільнення чужинців від заняття є одночасово короткозорістю й шкідливістю. Наша країна потребує досвіду й служби кожної працевдатної та лояльної особи, громадянина чи чужинця. Позбавлення країни тої служби було б економічною шкодою та нерозважною помилкою.

Виглядає, що в зв'язку з тим є якесь замішання щодо політики федерального уряду та щодо федеральних вимог відносно заняття чужинців. Щодо першого, то є ясна політика федерального уряду, що не

сміє бути дискримінація при найманні робітників в оборонних індустріях з огляду на расу, віру, колір або національне походження.

Щодо закону є тільки одне обмеження: у випадку секретних, довірених або обмежених державних контрактів на частини повітря-плавних апаратів, працевдавець має дістати від голови федерального департаменту дозвіл відносно прийняття на працю чужинців. Департамент війни й флоту встановили точний порядок для залягодження подібних прохань та перепустили їх тисячами. Треба замітити, що відсоток випадків, коли не було уділено дозволу прийняти чужинців навіть на таку довірчу працю, є дуже незначний.

Нема інших федеральних законів, обмежуючих прийняття на працю чужинців приватними працевдавцями в державних оборонних індустріях, як і нема будьяких федеральних законів, обмежуючих прийняття на працю американських громадян чужинського роду, що походять з якоїсь окремої нації.

Нема зовсім ніякої причини чому б лояльні особи, чужинці чи американські громадяне чужинського роду, не могли бути прийняті на працю в американській індустрії, нема виправдання на звільнення таких робітників. Федеральний уряд осуджує подібну дискримінацію та вимагає від працевдавців не триматися подібної політики.

Війна загрожує всім цивільним особам. Та хоч ми змагалися у війнах і раніше, то наші персональні свободи не пережили, хоч були періоди грубих зловживань, коли гістерія, ненависть та страх піднімалися високо та коли меншини незаконно й жорстко зневажалися. Кожна людина, яку обходить свобода, — а вся свобода базується на справедливому приміненні закону — повинна боритися за них і для другої людини, з якою вона не згоджується, за право свободи, за долю упосліджених з таким самим завзяттям, як за свої власні права. І так повинно бути за законними урядами. Якщо ми добємо за демократію, то ми повинні дбати за неї як за дійсність для інших, так само, як для себе самих. Отже чужинців, для німців, італійців, японців, для тих, що є з нами так само, як і для тих, хто проти нас: бо Реєстр Прав Громадянина (Бил рф Райтс) бере під свою охорону не тільки американських громадян, але всі людські істоти, які живуть на нашій американській землі, під нашим американським прапором. Права англо-саксонців, жидів, католиків, нігрів, слов'ян, індіан є всі однакові: перед законом.

І це ми мусимо пам'ятати й боронити, якщо ми дійсно любимо справедливість та дійсно ненавидимо багнет, батіг, рушницю та методи Гестапа як спосіб керування людством.

ЯК ПОШИРЮЮТЬ СЕРЕД АМЕРИКАНЦІВ ЗНАННЯ ПРО УКРАЇНУ?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських визначних людей).

Вест Варвик, Р. Ай. — Відділ 246 У. Н. Союзу замовив два примірники „Історії України“ М. Грушевського і дві книжки Ю. Вернадського „Богдан - гетьман України“, призначуючи по одній з тих книжок для Кромптона Фрі Лайбері і для бібліотеки Стейтсового Каледжу в Кінгстони, Р. Ай. Крім того закупили ще книжки члени відділу, а гром. Василь Спорадик, закупивши по одній з згаданих книжок для себе, закупив ще по одній як дар для Гай Скул в Вест Варвик, Р. Ай.

Селіна, Міш. — Відділ 309 У. Н. Союзу закупив „Історію України“, видану англійською мовою, як і книжку Ю. Вернадського „Богдан - гетьман України“, призначуючи їх для публічної місцевої бібліотеки.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОРАДА ЩОДО ТАКИХ КНИЖОК ЯК „ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“.

Хвальна Адміністрація „Свободи“!

Прошу, пришліть мені два примірники „Історії України“, виданої англійською мовою. Один хочу дати братові й його сім'ї як святочний дарунок, а другий, теж як святочний дарунок, передам до бібліотеки парохіяльного дому, де такі книжки повинні бути. Бо може так бути, що дехто з парохіян таки не може собі цієї книжки купити. Є і сироти, за яких нема кому подбати, щоб їх підручили про український народ. Усі вони, очевидно за дозволу священика чи парохіальних урядників, могли б отримати таку книжку оглянувши її і побачивши, чи своїм дітям, випозичити, щоб прочитати.

Ще хочу звернутися до вас і діду й бабуні, що маєте гарних внуків і внучок, що їх любите. Купіть їм оті книжки, що їх тепер видано англійською мовою. Це буде дорогоцінний дарунок, який вони, чим будуть старші й розумні-

УКРАЇНЬКА АМЕРИКАНЬКА СТЕЙТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

СТЕЙТУ КОНЕТИКАТ

РІЧНИЙ ЗІЗД

ДНЯ 25 СІЧНЯ (JANUARY 25, 1942)

в годині 1:30 пополудні на УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 127 ПАРК УЛІНИ

НЮ ГЕЙВЕН, КОН.

На з'їзді буде вибір уряду на рік 1942. Запрошується всіх узяти участь, а зарізом вислати своїх делегатів.

Іван Підлісний, секретар.

ші, тим більше будуть цінити. Хай і вони пізнають, за що даялася українська кров та яка є українська правда. Хай пізнають, що український наріз не посягав і не посягає за чужим добром, та видав великих генів, що ширили братню любов, що вели наріз до просвіти і волі.

Осип Ярошевич, Гартфорд, Конн.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

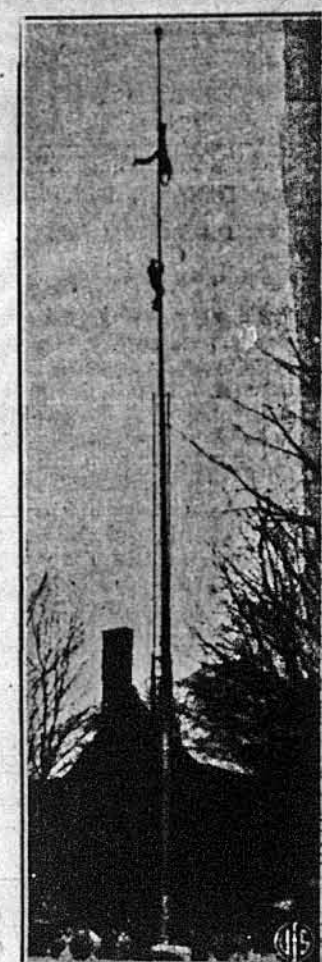
ЧІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 379, відбулися в неділю, 11. січня, в год. 12:30 пополудні, в церковній галі, Окей і Райс ул. Просіть членів прийти на ці збори, бо є важкі справи до залягодження. Також просіть дозволити членів прийти та вирішити свої залягоди, бо в протинім разі можуть бути сусупновані. Петро Сеньків, предс.; М. Федінський, кас.; Андрій Боднарчук, секр.

ГАМТРАМ, МІШ. — Перші збори Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, відбулися в неділю, 11. січня, в годині 1:30 пополудні. На тих зборах контролю буде давати звіт за рік 1941. Кожний член і члениня повинні прийти на збори. На рік 1942, вибрано таких урядників: В. Холека, предс.; Т. Гаврилюк, заст.; І. Болдуг, рек. секр.; І. Заблонський, заст. А. Патра; касієр П. Морозовський; заст. М. Чубка; контролер: Пет. Сеньків, І. Гайдук, І. М. Холяка. Надирателі хорих: М. Савчук, пані Неорич, І. Гішук, І. А. Холяка. На річних зборах Товариство закупило Державних Бондів на суму \$200. І тою дорогою просить членів, хто вже купив Бонди і хто ні, теж хай зголоситься до секретаря Заблонського під адресу 2336 Грейвін Стр. Треба там усім поперти ту справу так, щоб Товариство було добре зареєстроване в куні Бондів оборони нашої рибної Вітчизни. Шановні члени зробіть такий добрий початок, як ми зробили початок щодо Укр. Н. Бондів в році 1922-23. Поміраємо акцію Америки чим хто може і то скоро. — За уряд: Андрій Патра, секр. рек.: 3228 Trowbridge.

ГОЛІРІОК, МАСС. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 52, відбулися в неділю, 11. січня, в годині 1:30 пополудні, в Литовським Клубі, 330 Парк ул. Просіть всіх членів, місцевих і позамісцевих, прийти на часі і вислухати звіт уряду і контр. комісії за 1941. рік. Буде вибір уряду на 1942. рік і є інші важкі справи до залягодження. За уряд: І. Прохорин, предс.; В. Бурко, кас.; Л. Хруналик, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Місячні збори Тов. „Українська Січ“, від. 421, відбулися в неділю, 11. січня, в годині 8:00 пополудні, в українській Галі на Проспект-авеню. Просіть всіх членів прийти на збори так, як ви зійшлися на річні. Майже кожний член був на тих зборах присутній. Якогось було подивитися, що нас збиралась громада людей. І по зборах треба брати участь кожному членові, бо місячні збори є величезною нагодою для урядників, а для кожного члена. — А. Береза, предс.; М. Шипілка, кас.; П. Чеснік, секр.

КОЖНИЙ СВІДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

СМЕРТЬ НА СТОВПІ. — 63-річний Волтер Старк вибрався завісити прапор на верху щогли в Москігон, Мишиген. Підчас роботи його захопила смерть. Зацеплене за ногу до щогли, його тіло висіло три години, поки його товариші приклали відповідні драбини й знаряди.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. — Звичайні збори Бр. св. О. Ніколая, від. 344, відбулися в неділю, 11. січня, в галі, де звичайно, в 3:30 пополудні. На ці збори просіть членів і члениня, місцевих і позамісцевих, прийти на часі, бо будуть важкі справи до залягодження. Будемо приймати нових членів до У. Н. Союзу без істутного. — Т. Пристай, предс.; Як. Рєзнік, кас.; П. Гусак, рек. секр.; Гр. Геба, фін. секретар.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ всім Союзцям, приятелям і знайомим — желюють —

ФИЛИП І АННА ВАСИЛЬОВСЬКИЙ

636 N. ST. LOUIS AVENUE, CHICAGO, ILL.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ всім членам Товариства ім. Т. Шевченка, від. 252, У. Н. Союзу, і всім Союзцям взагалі — желюють —

МИКОЛА БАТЮК, відділовий секретар.

ПОМОЖИ, БОЖЕ, ЦІ СВЯТА КІНЧАТИ, В ШАСТНО-ЗДОРОВ'ЛЮ ДРУГИХ ДІДАТИ.

HUBERT COAL COMPANY, Inc.

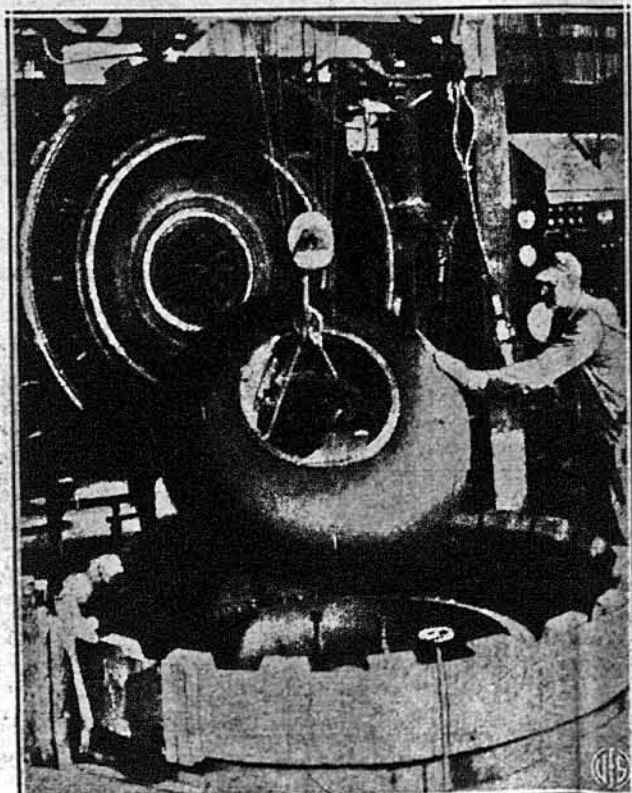
744-8 So. 17th Street
Newark, N. J.

Г.Р. ЗАЛЕПСЬКИЙ,

власник

ТЕЛЕФОН: ES 3-2669

ВАР'ЯТ ВЕЛИКАНСЬКИЙ/ОБАРИНОК. — З великанського „вульканайзера“ виймають 56-цалеве гумове коло, що його незадовго заляжать на 4-моторний комбей американської армії. Цей великий обарінок важить 235 фунтів. Світліну знято в фабриці Гудріча в Акроні, Огайо.

